

Sveriges Energiföreningars RiksOrganisation, Box 57, 731 22 KÖPING
Telefon 0221- 824 22 Fax 0221-825 22 E-post: info@sero.se

2009-11-29

Näringsdepartementet registrator@enterprise.ministry.se

103 33 STOCKHOLM magnus.blumer@enterprise.ministry.se

Remiss från Näringsdepartementet avseende Energimyndighetens rapport
ER 2009:29

Uppdrag att föreslå nya kvoter i elcertifikatsystemet m. m.

Synpunkter:

EU:s direktiv om förnybar energi syftar till att förnybar energi skall byggas ut så att den tränger undan fossil energi från kol, olja, fossilgas och uran. Eftersom dessa energiformer inte fullt ut betalar sina miljökostnader, samhällskostnader och riskkostnader behöver förnybara energiformer kompenseras med olika stödsystem för att nå ekonomisk likställighet.

Elcertifikatsystemet är ett sådant stödsystem som dock lägger hela kostnaden på hushållen och övriga sektorer som inte är elintensiva. SERO är tveksam till om de som nu är kvotpliktiga ensamma orkar bära hela kostnaden för utökad kvotplikt utan att det behövs komplettering i någon form. Nedan följer våra synpunkter på rapporten.

1. EM antar att den kvotpliktiga elanvändningen ligger kvar på ca 96 TWh flera år. Man nämner överhuvudtaget inte kravet på att minska energianvändningen fram till 2020 med 20 %. I år ligger både elproduktionen och elanvändningen ca 10 TWh under förra årets nivå då kvotplikten var 94 TWh som med temperaturkorrigering skulle varit 96 TWh. SERO föreslår att volymen kvotpliktig elanvändning beaktar effektiviseringen genom att den sänks med 1 TWh årligen med start på 94 TWh under 2010..
2. I rapporten saknas bedömningar av vilket producentpris som behövs för att locka fram nyinvesteringar. För vindkraften blir det allt svårare att hitta bra vindlägen att bygga på. Därmed tvingas branschen – om det skall byggas större volymer - acceptera platser som ger betydligt högre produktionskostnader. I Finland föreslås ett feed-in-system där ny vindkraft erbjuds ca 93 öre/kWh och Tyskland har ungefär samma nivå på landbaserad vindkraft och avsevärt högre på havsbaserad. Dagens forwardpriser på Nord Pool anger för 2010 till 36 öre/kWh och stiger 2014 till 47 öre/kWh. Men för en investerare är det svårt att utan stora avdrag teckna avtal som gäller tiden efter 2012. Om vi i en vindkraftkalkyl räknar med 15 års ekonomisk avskrivningstid samt 8-11 öre/kWh i drift, underhåll och försäkring samt 4% markarrende blir med nuvarande priser på vindkraftverken produktionskostnaden 75-90 öre/kWh i vindlägen 2 400 fulleffekttimmar per år. Det betyder att elpriset behöver kompletteras med ett certifikatpris på 55-30 öre/kWh. Valet av 15 års ekonomisk avskrivningstid är baserat dels på gjorda erfarenheter av de större vindkraftverkens hållbarhet samt vilken lånetid bankerna accepterar. Den principiella frågan uppstår då om vindkraften kan begära en kompensation på den nivån utan att "prisa ut" sig jämfört med andra energiformer. Det förnybara alternativ vindkraften tävlar med är kraftvärme i stor och liten skala. För lönsamhet i storskalig

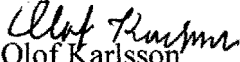
kraftvärme krävs ett värmeunderlag i form av fjärrvärmenät och där finns inte mycket kvar att ansluta till stora verk. Däremot finns möjlighet att bygga ut medelstor och småskalig kraftvärme ner till villastorlek. Med ny utrustning som ger värme och el samtidigt finns det en stor potential "hembrännare" men sedan kommer frågan – är deras rökgasutsläpp acceptabla i tätare bebyggelse vilket är nödvändigt för att få volymer. Jag tvivlar även om det sker med sofistikerad rökgasrening och effektiva pelletsbrännare. Export till kontinenten av pellets och flis har drivit upp priset på biobränsle kraftigt och det krävs därmed också ett högt elpris på kraftvärmeel. Elproduktionskostnaden för vindel och kraftvärmeel torde därmed följas åt uppåt. De prisnivåer som därmed öppnas för utbyggd vattenkraft gör den mycket intressant antingen det gäller återupptagen drift eller nybyggnad men då måste våra politiker underlätta tillståndsgivningen.

3. Förslaget till nya kvoter tar ingen hänsyn till effekterna av en eventuell norsk anknytning av marknaden för elcertifikat. Om det blir så måste hela förslaget om nivåer på kvotplikten i Sverige uppdateras.
4. Under år 2010 och 2011 kommer ett antal redan påbörjade projekt att fullföljas medan några andra planerade projekt avbryts eller läggs vilande. Detta gäller bl. a. vindparker i skogslandet som får för dålig lönsamhet med enbart certifikaten som inkomstförstärkning i en situation där stigande överskott knappast blir prishöjare. Med sviktande intresse för nyinvesteringar tvingas regeringen vidta åtgärder för att uppnå målen. Läget för att etablera ett svenskt feed-in-system som parallellt erbjudande till certifikaten öppnas då, vilket några partier vagt öppnat för, mp t.ex. Även om certifikatsystemet verkar svårubbat kan EM:s prognos på hur stor belastningen blir på elanvändarna om hela utbyggnaden skall bekostas med certifikat bli orimligt hög för att kunna accepteras. Redan nu är smärtgränsen nära och att det inte knorrats mer beror på att vanligt folk tror att certifikaten enbart gynnar vindkraften. När man upptäcker att bara 2/15 går till vindkraften kan acceptansen ändras. Vår uppfattning är att certifikatsystemet gett oss bättre utdelning än förväntat genom begränsning av utbudet. Frågan är dock hur många certifikat storproducenterna orkar bunkra upp av ett skenande överskott. Osäkerheten i handeln verkar vara stor och det finns få köpare på långa kontrakt. Ju större överskott som lagras upp desto större blir risken för utförsäljning av finansiella skäl för att putsa bokslutet, med prisras utan botten i nuvarande cert-system. Redan finns fler elcertifikat på marknaden än vad som väntas behövas till annullering den 1 april nästa år. Därför anser SERO att vi behöver förändra nuvarande certifikatsystem. Det kan ske på olika sätt, t. ex. genom att införa för nya investeringar erbjuda ett feed-in-system med garanterade minimipriser avpassade till olika produktionskostnader i långa avtal. Ett sätt att öka behovet av certifikat är också att låta systemet omfatta den industri som nu är undantagen, ca 40 TWh genom att ge dem ett viss kvotplikt, t ex 5 % jämfört med årets 17% för övriga. Överskottet skulle då kunna balanseras snabbare men troligen mötas av ihärdiga protester om hur illa det skulle vara för konkurrenskraften. SERO anser det fullt rimligt att även den elintensiva industrin borde vara med och dela kostnaden för utbyggnad av förnybar elproduktion.

Sammanfattning:

- Prognosen för kvotpliktig elanvändning bör sänkas med 1 TWh per år med start på 94 TWh för 2010

- Kvotplikten från 2013 och framåt behöver ökas markant jämfört med förslaget i rapporten för att ta ner lagret av ännu ej använda elcertifikat
- Om investeringar i förnybar elproduktion skall fortsätta i hög takt behöver systemet med elcertifikat förändras antingen genom att öka gruppen kvotpliktiga, kompletteras med något annat stödsystem t. ex feed-in eller statliga investeringsbidrag i någon form som exempel.
- I stället för att i princip kräva upprustning till nivån ny anläggning för att få en ny tilldelningsperiod bör ett system med delcertifikat införas motsvarande upprustningens andel av en total upprustning. Detta skulle rädda många kraftverk från nedläggning när tilldelningsperioden löpt ut
- Stora och långsiktiga investeringar behöver större trygghet än vad elcertifikatsystemet i nuvarande form erbjuder om vi skall få önskade volymer.
- Vad gäller ett eventuellt gemensamt certifikatsystem med Norge så återkommer vi med synpunkter.

Olof Karlsson
V.Ordf. SERO